

**KALAMUSHLARDA CHAQIRILGAN TERMİK KUYISHNING
PATOGENEZI**

Moyliyev Gayrat,

*¹TTYOM Toshkent shaxar filiali Yashnabod tuman 3 bo'lim davolash
ishlari bo'yicha ma'sul shifokor.*

Babaxanov Otabek

²Farmasevtika ta'lim va tadqiqot instituti katta o'qituvchisi, t.f.n.

Kuyish - bu to'qimalarning yaxlitligini jiddiy buzilishi, bu tananing asosiy funksiyalarining pasayishiga, nogironlik va o'limga olib kelishi mumkin. Kuyish asosan issiqlik, sovuq, elektr toki, ionlashtiruvchi nurlanish va ba'zi kimyoviy moddalar ta'sirida to'qimalarning shikastlanishi hisoblanadi. Zarar darajasi ta'sir etuvchi omil turiga, uning kuchiga va ta'sir qilish muddatiga bog'liq.

Tadqiqotimizning maqsadi kalamushlarda eksperimental sharoitda chaqirilgan termik kuyish jarayonining patogenezi kuzatish.

Bizning tadqiqot Bioetika qo'mitasi tomonidan ishlab chiqilgan hayvonlarni himoya qilish tamoyillariga muvofiq amalga oshirildi. Sinov tizimi klinikadan oldingi tadqiqotlar uchun tegishli va iqtisodiy jihatdan foydali hayvon turi bo'lgan 7 ta erkak laboratoriya oq kalamushlarida olib borildi. 10-12 haftali bo'lgan, tana vazni 260-300 gr atrofida bo'lgan hayvonlardan foydalanildi. Hayvonlar mikrobiologiya laboratoriyasining ixtisoslashtirilgan maydonida alohida shamollatiladigan kataklarda (Shanghai Pretty Industries Co., Ltd, Xitoy), bir vaqtning o'zida bittadan, to'shakda saqlangan. Hayvonlarning yashash joyi kun / qorong'u siklda, harorat 20-26 ° C va namlik 30-70% bo'lgan.

Yaratilgan eksperimental modelda termik kuyich chaqirildi. Termik kuyish jarohatlarining tarqalishini va keyinchalik yaraning shakllanishi kontakt orqali amalga oshirildi. Termal yara murakkab jarayon bo'lib, unda patologik kasalliklar ko'plab organlar va tizimlarga ta'sir qildi.

Hayvonlardan gistologik tekshirish uchun yara biopsiyalari olindi. Steril pichoq yordamida yaraning pastki va qo'shni chetidagi yumshoq to'qimalarning maydoni kesilib, sog'lom to'qimalar ushlendi. Tanlangan biologik material neytral formaldegidning 10% eritmasida 24 soat davomida mahkamlangan, shundan so'ng namunalari kerosinga solingan. Keyin qalinligi 5-7 mkm bo'lgan qismlar tayyorlandi va gematoksilin va eozin bilan bo'yaldi.

Gistologik preparatlar tahlili Accu-Scope 3000 SERIES yorug'lik optik mikroskopi (Accu Scope Inc., AQSH) yordamida 40, 100, 200 va 1000 marta kattalashtirishda o'tkazildi. Mikrofotografiya Toupcam UCMOS05100kpa raqamli kamerasi (Xitoy) va ToupView 3.7.7892 (Xitoy) dasturi yordamida amalga oshirildi.

Gistologik preparatlarni baholashda yallig'lanish reaksiyalarining og'irligiga, granulyatsiya to'qimalarining holatiga, chegara epitelizatsiyasining paydo bo'lishiga va yangi hosil bo'lgan epiteliyaning tarkibiga e'tibor qaratildi.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak kalamushlarda terining termik kuyishi yarasining ishlab chiqilgan modeli kuyishga qarshi terapevtik vositalarni klinikagacha tadqiq qilish uchun dolzarb va foydalanish mumkin.